

тична, стратегічна та дискурсивна компетенція), необхідні для розуміння чужих та утворення власних програм поведінки [2]. В цілому, вважаємо, що іншомовна професійна лінгвістична компетенція становить систему знань, умінь і навичок, яка проявляється власне у мовленнєво-мисленнєвій діяльності та стосується певної (у нашому контексті – професійно спрямованої економічної) тематики.

За новітніми тенденціями, навчання студентів лінгвістичної компетенції повинно відбуватись за принципом студентоцентризму. Тобто, студент у процесі навчання виступає як повноцінний суб'єкт навчального процесу, який підпорядковується його потребам та інтересам, а викладач забезпечує виконання даних умов. Даний принцип можливо трактувати двояко: з однієї сторони, навчання відбувається виключно в інтересах студента, відсутні так звані «баластні» знання чи уміння, які бувають іноді включені у програму «для позначки». З іншого боку, більшу частину відповідальності за отримані результати студент переймає на себе. Студентоцентроване навчання англomовної компетенції повинно відбуватись з дотриманням принципів системності та систематичності, вільного доступу до інформації, рівності, справедливості оцінювання, та, найголовніше, індивідуального підходу до кожного студента. Опанування основних структурних елементів сформованої англomовної компетенції студентів включає навчання їх письма, читання, монологічного та діалогічного говоріння та аудіювання, тобто сприйняття мови на слух. Чітко структуровані критерії оцінювання та можливість отримувати додаткові бонуси та додаткову індивідуальну діяльність сприяють підвищенню якості освітнього процесу. Як варіант, можливо запропонувати студентам вільний вибір певних розділів у межах загального календарно-тематичного плану занять.

Література

1. Ломов Б.Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии / Б.Ф. Ломов. – М.: Просвещение, 1984. – 198 с.
2. Лисак О. Б. Формування компетентностей майбутнього фахівця-економіста / О. Б. Лисак // Матеріали дев'ятої міжн. наук.-практ. інтернет- конференції «Соціум. Наука. Культура». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intkonf.org/lisak-ob-formuvannya-kompetentnostey-maybutnogofahivtsya-ekonomista/>
3. Нагорна Н. В. Формування у студентів понять компетентності й компетенції / Н. В. Нагорна // Виховання і культура. – 2007. – № 1-2. – С. 266–268.

*Музичко Л.В., к. психол.н.,
доцент кафедри педагогіки та психології*

АКТИВУЮЧЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТУДЕНТЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Сучасний стан української освіти все частіше є предметом занепокоєння науковців, які представляють різні науки. Йдеться перш за все про те, що освітня система не сприяє формуванню суб'єктної позиції студентів. Це робить їх залежними в широкому розумінні цього слова – від потреби зовнішнього управління власним навчанням до наявних у структурі особистості відповідних рис. Цивілізаційні умови, пов'язані з широким доступом до мережевої інформації, а також вітчизняна традиція створення навально-методичних посібників призводять до появи великої кількості готового інтелектуального продукту, яким механічно та некритично послуговуються студенти, створюючи ілюзію засвоєння досвіду.

Подолати таку ситуацію у глобальному баченні може зміна освітньої парадигми (насправді відмовитися від традиційної, а не маскувати це «фасадними» перебудовами), а на рівні практичної діяльності викладачів – створення такого освітнього середовища, яке б детермінувало розвиток суб'єктності студента.

Дидактичний підхід К. Роджерса, який обґрунтовує центровану навколо особистості освіту, ґрунтується на припущенні, що людина є недостатньо пізнаним науковим об'єктом, тому тільки вона сама (звичайно, за допомогою фахівця) може будувати свою освіту, самостійно ризикувати і потім відповідати за результати руху за цією навчальною траєкторією певному середовищі. Автор зокрема акцентує увагу на необхідності створення насиченого і різноманітного освітнього середовища, у властивостях якого і в стилі взаємодії втілюються цінності педагогів, їхні уявлення про норми та ідеали освітньої діяльності. За таких умов освітня система здатна реалізувати свою основну цінність – вільний розвиток особистості відповідно до її здібностей та схильнос-

тей. Отже, йдеться про «суб'єкт–суб'єктні» відносини, в яких відбувається діалог повноправних суб'єктів взаємодії.

Велика насиченість навчального середовища – це свобода вибору інформації та способів її трансформації у власний досвід (якщо нема з чого вибирати, то ця свобода не може бути реалізованою). У традиційному навчанні ми якраз і стикаємося з бідним і жорстко структурованим середовищем, у якому ймовірність отримати достатнє розмаїття поглядів для того, щоб активно відшукувати «своє» знання, стрімко прямує до мінімуму. Окрім того, необхідна й відкритість навчального середовища – студент повинен мати можливість вільно переміщатися в усіх вимірах простору взаємодії.

Сказане пов'язане з кардинальною зміною акцентів у процесі реалізації професійної діяльності педагогів – з проектування власних дій в аудиторії на створення активуючого власну пізнавальну активність навчального середовища. Саме активність є інтегральною якістю освітнього середовища, що виражає його здатність підтримувати творчу активність учасників взаємодії, достатній рівень їхнього емоційного та інтелектуального напруження. Вона виявляється в здатності середовища підтримувати учіння, стимулювати питальне ставлення до світу і творчий пошук відповідей на ці запитання. У нагоді обов'язково стануть коучингові технології, які дають можливість особі використати власний ресурс у реалізації індивідуалізованого способу досягнення поставлених цілей.

Таке середовище характеризується досить високою ймовірністю активації особистого інтересу студента, провокації кризи компетентності, (сприяння її стабілізації, перебудові або зміцненню усвідомлення власної компетентності), що залежно від етапу розвитку та ступеня зрілості особистості буде впливати на її розвиток. Особистість, перебуваючи в активізуючому освітньому середовищі, багатому плідними для її розвитку можливостями, здійснює вибір тих, які виявляються для неї найбільш значущими.

Розвиток індивідуальної культури кожного учасника навчальної взаємодії пов'язаний з вдосконаленням загального контексту – культурної традиції освітньої системи.

Література

1. Низовая Татьяна Николаевна. Педагогические идеи К. Роджерса в современной теории и практике обучения и воспитания в США / Татьяна Николаевна Низовая: дис.,... канд. пед. наук: 13.00.01. – Волгоград, 2004. – 180 с.
2. Сиразеева А.Ф. Дидактическая концепция Карла Роджерса и ее реализация в педагогической практике / Сиразеева Альбина Фернатовна: дис.,... канд. пед. наук : 13.00.01 — Казань, 2009. – 205 с.
3. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. – М.: Прогресс, 1994. – 478 с.
4. Роджерс К. Свобода учиться / К. Роджерс. – М.: Смысл, 2002. – 527 с.

*Мурашко О.В., к.е.н.,
доцент кафедри страхування
Полежаєва С.М.,
асистент кафедри страхування*

КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНІНГ З НАУКИ «СТРАХУВАННЯ» ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ У СТРАХОВІЙ КОМПАНІЇ

Працевлаштування випускника вищого навчального закладу, початок трудової кар'єри переживаються випускником як принципово нова ситуація порівняно з навчанням в університеті. Новизну цієї ситуації складають такі її характеристики:

- інша (порівняно з університетом) побудова робочого процесу;
- новий колектив (часто різномірний за попереднім місцем проживання, освітою, соціальним статусом, особистісною спрямованістю тощо);
- нове керівництво;
- нові вимоги, що пред'являються до особистості випускника (більше прояву самостійності, відповідальності, активності та ініціативи тощо).

Процес адаптації потребує від випускників великих зусиль. Для ефективної допомоги студентам 4 курсу у їх адаптації до вимог майбутньої трудової діяльності у страхових компаніях у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» під час семінарських занять з науки «Страховання» було проведено комунікативний тренінг.

Комунікативний тренінг базується на принципах взаємодії, активності учасників, опори на груповий досвід, зворотного зв'язку. Створюється середовище спілкування, яке характеризується